

Bij de tweede baby lukt het vaak wel!

Breastfeeding: it is worth trying with the second baby.
Jennifer Ingram, Michael Woolridge, Rosemary Greenwood.
Lancet 2001; 358: 986-87

Veel moeders stoppen met het geven van borstvoeding in de eerste zes weken vanwege problemen bij het voeden. De meest voorkomende reden is het idee onvoldoende melk te hebben of dat de baby honger

heeft. De moeders die de borstvoeding bij hun eerste kind snel laten varen, geven hun volgende kinderen vaak ook geen borstvoeding. Dit kan voortkomen uit het idee dat het toch niet lukt. Wellicht hoeden zij zich voor het gevoel een tweede keer te falen. Is dat terecht? Is er evidentie dat de eerste negatieve ervaring met borstvoeding betekent dat er een grote kans is dat het ook niet lukt bij de tweede baby?

S

Samenvatting

In een longitudinaal onderzoek bij 22 moeders werd de hoeveelheid melk gemeten in de eerste en vierde week na de geboorte bij het eerste en tweede kind. In de eerste week na de geboorte van de tweede baby werd significant meer melk 'geproduceerd' door de moeders (een toename van 31% [95% BI 11-55%]) in vergelijking met de eerste week na de geboorte van het eerste kind. Treffend was de bevinding dat de netto toename van de melk het grootst was bij die moeders die de eerste keer de minste melk gaven (90% [95% BI 30-149%]). Het voeden van de tweede baby nam daarbij nog eens significant minder tijd in beslag (een afname van 20% [95% BI -34 tot -5%]). De toename van de 'melkproductie' bij het tweede kind was ook bij 4 weken nog aantoonbaar. Dit betekent dat consultatiebureauarts en JGZ-verpleegkundigen, lactatiekundigen en andere beroepsgroepen ouders zouden moeten aanmoedigen om alle kinderen borstvoeding te geven, onafhankelijk van hun ervaring bij het eerste kind!

Onderzoekopzet

In een studie waaraan 91 vrouwen (54 met het eerstgeboren kind, 37 met later geboren

► Het voeden van de tweede baby nam significant minder tijd in beslag ◀

kinderen) deelnamen, werd gevonden dat moeders met meerdere kinderen in de eerste week significant meer melk produceren (rond de 140 ml) dan moeders met één kind. De 54 vrouwen met het eerstgeboren kind werd vervolgens gevraagd mee te werken aan een tweede onderzoek. Veertien vrouwen waren verhuisd of reageerden niet op het verzoek en 10 (19%) konden niet participeren (6 hadden in de tussentijds al hun tweede kind gekregen en vier zagen af van deelname). De overige 30 wilden graag meewerken. Twee en twintig van deze groep vrouwen werden geïncludeerd omdat zij hun tweede kind kregen binnen de twee geplande onderzoeksjaren. Zij deden allen mee aan beide weeg- en meetmomenten, bij 1 en 4 weken.

Bij de tweede bevalling waren de vrouwen tussen de 22 en 43 jaar oud (gemiddeld

33,5), vier kregen een keizersnede, en de gemiddelde zwangerschapsduur was 40 weken. Het gemiddelde geboortegewicht van de baby's was 3,76 kg en het betrof 10 meisjes en 12 jongens.

Resultaten

De tweede baby was gemiddeld zwaarder dan de eerste (een toename van 220 gram) en ook significant zwaarder op de leeftijd van 1 week (310 gram). De correlatie tussen de hoeveelheid melk voor het eerste en tweede kind was niet significant bij 1 ($r=0.19$) en 4 weken ($r=-0.29$). De moeders produceerden significant meer melk in de eerste week bij het tweede kind (een toename van 125 ml, 31%) terwijl er geen significant verschil was in hoeveelheid melk bij 4 weken (een toename van 52 ml, niet significant, Tabel 1). De vrouwen werden verdeeld in kwartielen met betrekking tot de melkproductie bij hun eerste kind in week 1. De verandering van melkproductie bij het tweede kind werd vergeleken binnen deze kwartielen. De vrouwen die de eerste keer de minste melk produceerden, hadden een melktoename van 297 ml bij de tweede baby. Dit was significant meer dan de vrouwen die de meeste melk 'produceerden' (ANOVA

► De toename van de melk was het grootst bij die moeders die de eerste keer de minste melk gaven ◀

p=0.005); tabel 2). De melkinname werd gecorrigeerd voor het gewicht van de baby (volume/kg) en dit was ook significant groter voor de tweede kinderen bij week 1, maar niet bij week 4.

Conclusie

Uit deze studie blijkt dat bij de vrouwen die bij het eerste kind de minste melk produceerden de melkproductie bij het tweede kind toeneemt, zelfs significant meer dan vrouwen die bij de eerste baby veel melk produceerden. Daarnaast was de totale tijd die aan het voeden werd besteed in 24 uur significant minder voor de tweede baby: een afname van 20% in voedingstijd in de eerste weken, een totale vermindering van 1 uur per dag (tabel 1). Deze uitkomst indiceert dus een totale opwaartse verschuiving van melkproductie van het eerste kind naar het tweede kind.

Hoewel dit een kleine studie is, en voor zover wij weten de enige in zijn soort, zijn de resultaten duidelijk en eenduidig. De boodschap is dus: ook al heeft de moeder het gevoel dat ze onvoldoende melk had om haar eerste kind te voeden, het is de moeite waard het tweede kind weer borstvoeding te geven. Alle professionals die zich met borstvoeding bezig houden zouden vrouwen dus moeten stimuleren al hun kinderen borstvoeding te geven, wat hun ervaring ook was bij het eerste kind. ✚

tabel 1

Gemiddelde aan borstvoeding geassocieerde verschillen tussen eerste en tweede baby's

variabele	baby 1	baby 2	verschil (95% bi)	t test	p-waarde
gewicht (kg)					
geboorte	3.54	3.76	0.22 (-0.02 tot 0.46)	1.94	0.066
week 1	3.54	3.85	0.31 (0.07 tot 0.55)	2.69	0.014
melkvolume (ml)					
1 week	549	674	125 (49 tot 201)	3.42	0.003
4 weken	771	823	52 (-62 tot 165)	0.95	0.35
totale voedingstijd					
1 week	249	191	-58 (-103 tot -12)	2.62	0.016
4 weken	229	168	-61 (-101 tot -21)	3.17	0.005
inname ml/kg					
1 week*	156	176	20 (0.7 tot 38)	2.15	0.043
4 weken*	182	175	-7 (-26 tot 12)	0.81	0.43

* gecontroleerd voor het gewicht bij 1 week respectievelijk bij 4 weken

tabel 2

melkvolume kwartelen van de eerste baby (n)

	baby 1 melkvolume ml/dag	baby 2 melkvolume ml/dag	verschil in melkvolume ml/dag	% verandering (95% BI)*
laagste kwartiel (5)	357	654	297	+90 (30 tot 149)
tweede kwartiel (6)	515	688	173	+33 (12 tot 54)
derde kwartiel (6)	605	675	70	+11 (-14 tot 37)
vierde kwartiel (5)	716	678	-38	-5.6 (-31 tot 20)

* gemiddelde van de gemiddelde toename van iedere moeder

Bewerkt in het Nederlands door:

M. Beltman, M.P. L'Hoir, A.C. Engelberts